

OBSAH

Úvod	5
Cisterciácký ideál hospodaření v krajině	7
Hospodářství velehradského cisterciáckého kláštera	13
Klášter a sídla k němu přináležící	21
Klášterní provizorium a příměstský dvůr	21
Klášter v údolí a samotě	24
Konventní kostel	26
Konventní budovy	28
Opevnění kláštera	30
Opatský dům - rezidence a klášteříček	32
Město Uherské Hradiště - útočiště, tržiště i soupeř	34
Cisterciácká městečka Veligrad a Polešovice	36
Zámky - odlehlé klášterní rezidence a centra hospodářství	38
Domy v předklášteří	40
Fary	42
Klášterní a obecní krčmy	44
Klášterní obce	46
Cesty a hranice	49
Cesty	49
Most přes Salašku	52
Hraniční kameny	54

Králův stůl	56
Mýtné kameny	58
Krajina sakrální	61
Farní kostely	61
Kostel před klášterní branou	64
Kaple	66
Smírčí kříže - svědkové vykonávání práva v kraji	68
Kříže jako posvátná znamení	70
Svatojánské památky	72
Trojice sloupů ke slávě a ochraně	74
Lípy	76
Náhrobek cisterciáků	78
Krajina pastýřská a zemědělská	81
Hospodářské dvory - grangie	81
Stáje - chov dobytka a koní	84
Salaše - chov ovcí	86
Sýpky - obilnářství	88
Sady a zelinářské zahrady	90
Vinice - vinařství	92
Pivovarské sklepy - pivovárenství	94
Včelíny - včelařství	96
Klášterní zahrady - mezi krásou a užitkem	98
Hospodaření s přírodními zdroji	101
Vodohospodářství velehradského kláštera	101
Rybníkářství	104
Řeka Morava a rybolov	106

Mlýny – mlynářství	108
Lesy a jejich hospodářské využití	110
Těžba kamene	112
Cihlářství	114
Hrnčířství	116
Těžba vápence	118
Zpracování kovu	120
Velehradská cisterciácká krajina v pověstech a vyprávěních	123
Kostelík Cyrilka	123
Noční pitka dvou Václavů	125
Tajná chodba velehradského kláštera	126
O mnichu Fortunátovi	127
Pověst o smírčím kříži v Polešovicích	128
Víno ledacos poví – Spor v polešovské hospodě	129
Dědictví cisterciácké krajiny	131
Projekt Cisterciácké klášterní krajiny	135
Literatura a internetové zdroje	137
Summary	141
Přílohy	145
Mapy	146
Rešerše prvků velehradské cisterciácké krajiny	157